

Lukásova lípa

Pověst (Miloslav Bureš)

Již několik set let šumí ve vsi Telecí Lukásova lípa, nazvaná podle někdejšího majitele. Tento vzácný strom už dávno patří všem, protože srostl svým životem s životy našich předků, kteří v tomto kraji bojovali za víru a svobodu svého myšlení.

Mnoho krásného se vypravuje o Lukásově lípě. Všichni o ni hovoří s láskou, jako by to byl živý strom. Ano, vždyť tato lípa kdysi zpívala. Zpívala lidským hlasem. Je matkou všech lip v těchto koutech Vysočiny.

Bylo to v dobách již dávných, kdy zdejší obyvatelé mohli jen tajně vyznávat svou víru. Pronásledování po bělohorské bitvě zasáhlo i vesnice na Poličsku. Knihy nejlepších vlastenců a kněžích byly na hranicích páleny. Mnoho našich poctivých lidí muselo prchnout za hranice. Ti, kteří zůstali, scházeli se jen tajně, aby si mezi sebou uchráněné knihy půjčovali a ujistili se, že stále žijí ve stejné myšlence a jsou si srdcem blízcí.

Tenkrát žil v této obci stařeček Jiroušek. Věděl, jaká je nouze o knihy, které posilují srdce i ducha. Rozhodl se, že ty nejdůležitější, pokud mu síly budou stačit, opíše. Aby se o tom nedozvěděli nepovolaní, a

také, aby ho při práci nikdo nerušil, našel si skrýš, kde ho sotva mohl někdo hledat: v dutém kmeni Lukásovy lípy. Její rozložitý kmen měřil dvanáct metrů v obvodu, a tak se do ní vtěsnil i stolec se židli.

Stařec Jiroušek vcházela do dutiny stromu vždy za tmy. Neježíš se pomodlil a pak se dal do opisování. Dlouho psal do noci při lojových svíčkách. Za každou spálenou svíčku si udělal na deskách čárku. Podle těchto jednoduchých záznamů spotřeboval při práci 1 204 svíčky.

Začal s opisováním Nového zákona jehož přepis chtěl dokončit co nejdříve. Když knihu přepsal, rozhodl se, že k opisu připojí i žalmové zpěvy. Při jejich opisování si potichu prozpěvoval sloku za slokou, neboť sem tam zapomenuté slovo se mu takto lépe vybavovalo.

Stařec slyšel jenom velmi málo. Netušil, že jeho hlas, vycházející z kmene stromu, splývá s jeho šuměním, jako by lípa opravdu zpívala.

Lidé, kteří šli v noci kolem a zpěv zaslechli, nevěděli, zda vychází z koruny nebo z kmene stromu. Šumění koruny je mátlo, jako by chránilo stařečka, zabraného do práce a zpěvu. Někteří dokonce tvrdili, že zpěv vychází z kořenů lípy, někteří zase, že tryská z hlubin země. Nedopátrali se. Stačil lehký vánek, aby rozšuměl korunu mocné lípy a zdálo se, že zpěv je slyšet jednou z té, podruhé z oné strany.

Nepřátelé, kteří chtěli odhalit tajemství zpívajícího stromu, zastrašení odcházeli. Stařeček Jiroušek dopsal i staré zpěvy.

Lukásova lípa, které se od té doby říká "zpívající", poskytla mu potřebné útočiště i pro další práci.

Informace o lípě

S dobou náboženského útlaku je spojena známá legenda o zdejší Lukášově Zpívající lípě. Jedné z nejstarších a nejmohutnějších českých lip je podle odborného odhadu okolo 700 let. Obvod kmene téměř 12 m, výška koruny 25 m. (Obr. z roku 1930, další ve Fotogalerii). Legenda vypráví o tajném Českém bratru, který v prostorné a tehdy uzavřené dutině stromu našel úkryt při opisování Nového zákona i zakázaných žalmů. Svítil si lojovými svíčkami, texty si prozpěvoval a při šumění rozložené koruny vznikl dojem, že zpívá lípa. Téma různě literárně zpracovali A.Jirásek, T.Nováková, A.Wenig, M. Bureš, J. Orebský. Dalším památným stromem v obci je 500 let starý dub u Pajkrova statku. Okolní cestou lze sejít do romantického údolí Svratky s půvabnými meandry, peřejemi a tůněmi.

Stáří	700 let
Obvod kmene	12m
Výška koruny	25m

Autoři pověsti o lípě

- Bureš Miloslav
- Jirásek Alois
- Nováková Tereza
- Orebský Josef
- Wenig Adolf

Fotogalerie

